

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Ert dnr. KN2025/02346
Vårt dnr R-2026-6

Malmö den 16 mars 2026

REMISSVAR

Remiss av promemorian Förändrat producentansvar för elutrustning och nya rapporteringsregler för insamling av elavfall

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Våra medlemmar – landets alla kommuner – ansvarar för att avfall samlas in, återvinns och behandlas på ett hållbart sätt. Det innebär att vi indirekt företräder hela Sveriges befolkning.

Avfall Sverige har också cirka 150 privata företag som associerade medlemmar.

Vi verkar för en hållbar och innovativ avfallshantering där vi samverkar med andra utifrån vårt samhällsansvar. Vår vision är en framtid utan avfall. Därför påverkar, utvecklar och samverkar vi för en framtid där avfall förebyggs, återvinns och ses som en resurs.

Avfall Sverige tackar för möjligheten att lämna remissvar.

1. Sammanfattning

- Avfall Sverige konstaterar att Sverige snarast behöver utföra åtgärder på grund av EU-kommissionens två överträdelseärenden mot Sverige i form av a) för låg insamling av elavfall och b) misslyckande att genomföra ändringsdirektivet gällande retroaktivitet i producentansvaret. Remissen är tydligt anpassad för att snabbt korrigera dessa fel och vi ser därför att möjligheten att begära andra åtgärder eller förordningsändringar än vad som föreslås i remissen därför är låg.
- När det gäller historiska solceller menar Avfall Sverige att nedmonterade solcellspaneler ska betraktas som elutrustning som blivit rivningsavfall genom yrkesmässig verksamhet, vilket faller utanför det kommunala ansvaret. Samtidigt omfattas äldre solcellspaneler inte retroaktivt av producentansvar med tanke på de föreslagna författningsändringarna. Detta skapar en risk för att vissa solcellspaneler som blivit avfall faller mellan stolarna utan utpekad mottagare.
- Men samtidigt Avfall Sverige bedömer att många av de föreslagna förändringarna inte kommer att leda till någon praktisk skillnad i den dagliga insamlingen av elavfall, inklusive solceller. Krav på olika märkning beroende på året produkter satts på marknaden är verkningslöst (2005, 2012, 2018), eftersom produkterna redan finns i omlopp och inte märks retroaktivt. Uppdelningen av elavfall utifrån ålder och ansvar är dessutom svår att förstå för allmänheten och omöjlig att hantera praktiskt i insamlingsledet.

- Det etablerade systemet, där samtliga kommuner samlar in elavfall på uppdrag av El-Kretsen genom elreturavtalet¹, fungerar väl och kommer alltså fortsätta oförändrat enligt Avfall Sveriges bedömning. Detta säkerställer god service till hushållen och höga insamlingsnivåer.
- Avfall Sverige ifrågasätter att rapporteringskrav enbart föreslås för producentansvarsorganisationer. Om syftet är bättre statistik för att följa upp insamlingsmål bör även kommuner och andra insamlingsaktörer omfattas, och därför borde man inte heller ta bort rapporteringskravet för producenter som samlar in. Samtidigt pekas risker för fortsatt dubbelrapportering ut, särskilt när rapporteringsansvaret utökas i behandlingsledet. Avfall Sverige motsätter sig alltså några av promemorians förslag.
- Avfall Sverige efterfrågar förtydligande i rapporteringskraven för att säkerställa att mängder redovisas per behandlingsmetod. Avfall Sverige ifrågasätter också den föreslagna tidplanen för första rapportering (mars 2027) och föreslår att rapportering ska ske först 2028, för kalenderåret 2027, för att ge berörda aktörer rimliga förutsättningar att uppfylla kraven. Det finns risk för att det inte kommer att finnas underlag för år 2026.

2. Kommentarer

2.1 Historiska solceller

Solpaneler är kopplade till likströmssystem och sedan till växelspanning 220–230 V, och därmed får endast behörig elektriker utföra arbeten på sådan anläggning när det i så fall gäller urkopplingen av densamma. Avfall Sverige menar därför att nedmonterade solcellspaneler är att betrakta som elutrustning som blivit rivningsavfall. Rivningsavfall som uppstått som en följd av yrkesmässig verksamhet kan inte betraktas som kommunalt ansvar, som är förutsättningen för att avfallet ska lyda under kommunalt ansvar (se 15 kap. 20 § miljöbalken).

Solcellspaneler från hushåll som inte ska betraktas vara under producentansvar retroaktivt (släppta på marknaden den 12 augusti 2012 eller tidigare) riskerar därför att vara utan mottagare, eftersom varken kommuner eller producentansvarsorganisationer är skyldiga att ta emot dem.

I praktiken lär dock insamlingen för solceller förbli oförändrad likt som för övrigt elavfall, se nedan.

2.2 Den praktiska dagliga insamlingen förblir oförändrad

Avfall Sverige har svårt att se att förordningsändringar som gör att elprodukter, *innan* de släpps på marknaden, ska märkas olika beroende på om de släppts efter 2005, 2012 eller 2018, kommer att göra någon skillnad när lagstiftningen föreslås träda i kraft juni 2026. Produkterna är redan satta på marknaden, de kommer inte märkas retroaktivt och varken kommuner, hushåll eller producentansvarsorganisationer kommer att se någon skillnad på produkterna. Med tanke på den mängd elavfall som branschen hanterar så hade det

¹ Avtalet är framtaget av El-Kretsen, Avfall Sverige, SKR och ett antal kommunrepresentanter i vad som kallas Elreturrådet.

oavsett varit ohållbart att manuellt försöka kontrollera för detta, även i det fall som märkningen hade fungerat.

Vad gäller det elavfall som ingår i producentansvaret från 2018 ("elutrustning som ingår i kategorierna i 21 § men inte i kategorierna i bilaga 2") ser Avfall Sverige inte heller kommer leda till någon praktisk förändring. Det är oerhört svårt för gemene man att känna till och förstå att vissa specifika elprodukter med viss ålder inte ligger under producentansvar. Avfall Sverige ser inte att denna uppdelning kommer att leda till någon praktisk förändring, även om det i teorin felaktigt innebär att producentansvarsorganisationerna samlar in en något större volym än vad de har ansvar för.

Samtliga 290 kommuner har avtal med producentansvarsorganisationen El-Kretsen antingen direkt eller indirekt genom sitt kommunala avfallsbolag/kommunalförbund (ibland kallat Elreturavtalet, se ovan). Detta har varit fallet sedan producentansvaret kom på plats. Med andra ord så är alla kommuner anlitade av El-Kretsen att samla in elavfall på El-Kretsens uppdrag (så att El-Kretsen därmed inte behöver inrätta egna insamlingsplatser). Det innebär att kommunerna får ersättning från El-Kretsen i form av leverantörer av en insamlingstjänst.

Denna konstellation, där elavfall samlas in av kommuner och lämnas till El-Kretsen, bedömer Avfall Sverige kommer ske oförändrat av förordningsändringarna. Detta är utan tvekan det bästa för att tillhandahålla allmänheten en god service och en hög insamlingsnivå.

2.3 Rapporteringskrav borde finnas även för kommuner och andra insamlingsaktörer för att fånga upp insamlingen av elavfall utan producentansvar

Enligt förordningsändringarna så ska olika elavfall med olika ålder undantas från producentansvaret. Detta innebär, i likhet med vad promemorian påpekar, att kommunens ansvar för avfall från hushåll blir aktuellt och att en del av elavfallet alltså ska samlas in av kommunen, inte producentansvarsorganisationer. Likaså kommer även elavfall som varken lyder under kommunalt ansvar eller producentansvar att behöva samlas in, troligtvis av privata avfallsaktörer. Ändå föreslår promemorian enbart insamlingsrapportering för producentansvarsorganisationer, inte kommuner. Om syftet med ändringarna är att få in mer statistik för att visa att Sverige når insamlingsmålen, så borde alla som samlar in elavfall behöva rapportera.

Sammanfattningsvis är det olämpligt om enbart producentansvarsorganisationer ska träffas av krav på rapportering av insamling, men inte andra aktörer. Av samma anledning ifrågasätter Avfall Sverige att rapporteringsskyldigheten för producenter som tar emot elavfall föreslås att tas bort. Samtidigt ser Avfall Sverige risk för fortsatt dubbelrapportering när behandlingsanläggningarna istället får en utökad rapporteringsskyldighet. Producentansvarsorganisationer och andra insamlare skickar ju sitt elavfall till behandling.

Det ska dock tilläggas, att i likhet med vad Avfall Sverige nämner ovan, att i praktiken kommer allt elavfall som kommunerna samlar in som leverantör till El-Kretsen att rapporteras av El-Kretsen som producentansvarsorganisation. I praktiken lär kommunerna därför inte ha något att rapportera eftersom de inte samlar in elavfall utanför elreturavtalet.

2.4 Kommentarer till föreslagna bestämmelser

63 § andra stycket elutrustningsförordningen (2022:1276)

Uppgifterna ska lämnas till Naturvårdsverket. Uppgifterna om avfallets vikt ska specificeras i [...] 3. hur mycket som har förberetts för att återanvändas, materialåtervunnits, återvunnits på något annat sätt eller bortskaffats.

Att punkterna 1-4 nu sammanställts till en enda punkt 3 ger tolkningsutrymme där det inte är tydligt att man behöver rapportera exakta mängder för varje behandlingsmetod separat, utan det kan tolkas som att man enbart behöver rapportera totalmängden för samtliga behandlingsmetoder. Avfall Sverige föreslår därför att ordet "eller" ersätts med ordet "respektive".

Ikraftträdande

Avfall Sverige motsätter sig att uppgifterna om insamling kommer att finnas tillgängliga för att kunna rapporteras redan i mars 2027. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2026, vilket innebär att aktörer som får utökade rapporteringskrav inte garanterat kommer att ha samlat på sig nödvändigt underlag för första delen av 2026. Avfall Sverige föreslår därför att ikraftträdande sker den 1 juni 2026, i enlighet med promemorians förslag, men att rapportering sker först mars 2028 för kalenderåret 2027.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till rådgivare för insamling av elavfall, Camilla Nilsson, 040-35 66 26, camilla.nilsson@avfallsverige.se.

Med vänlig hälsning
Avfall Sverige

Lars Stjernkvist
Ordförande

Tony Clark
Vd